

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

20. desember 2022

Representantforslag 57 S (2022-2023) om en kraftfull satsing på lokal energiproduksjon og -sparing

Jeg viser til brev fra energi- og miljøkomiteen 9. desember 2022 hvor representantforslag 57 S (2022-2023) fra representantene Sofie Marhaug og Geir Jørgensen om en kraftfull satsing på lokal energiproduksjon og -sparing ble oversendt til uttalelse.

Representantforslaget omfatter 13 forslag. Energi- og miljøkomiteen har oversendt representantforslaget til uttalelse, unntatt forslagene 1 og 9 som Stortinget har vedtatt at ikke skal behandles, med henvisning til Stortingets forretningsorden § 39 annet ledd bokstav e.

Nedenfor omtaler jeg forslagene hver for seg. Jeg har innhentet uttalelser fra klima- og miljøministeren og kommunal- og distriktsministeren på forslagene som omhandler deres ansvarsområder.

Forslag 2. Stortinget ber regjeringen fjerne søknadsplikt etter plan- og bygningsloven for solenergianlegg på tak av blokkbebyggelse og næringsbygg, og vurdere det samme for all annen bebyggelse hvor ikke særlige hensyn gjelder.

Forslag 2 har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Regjeringen følger opp Innst. 25 S (2022-2023), Vedtak 24, hvor Stortinget har bedt "regjeringen vurdere å midlertidig eller tidsbegrenset unnta mindre solenergianlegg fra søknadsplikt etter plan- og bygningsloven, med unntak for fredede og verneverdige bygg, og fjerne kravet om nettinmelding på anlegg under 7 kW.»

Et generelt unntak fra søknadsplikt for solenergianlegg uavhengig av størrelse, utløser imidlertid behov for andre og mer omfattende vurderinger. Dette gjelder særlig konstruksjonssikkerhet og brannsikkerhet, og vil kreve omlegging av det ordinære søknads- og ansvarssystemet i plan- og bygningsloven.

Jeg vil for øvrig understreke at vi prioriterer høyt arbeidet med generelt å legge til rette for effektive byggesaksprosesser gjennom forenkling av regelverk og digitale løsninger.»

Forslag 3. *Stortinget fastsetter et mål om å ha installert solkraft tilsvarende produksjon av 10 TWh innen 2030, og ber regjeringen komme til Stortinget med en plan for å nå dette målet senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023. Planen må gi et rammeverk for bakkemonterte solkraftverk og vise hvordan utbygging kan skje med få inngrep og lavt konfliktnivå.*

Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil sette et mål for hvor stor produksjonen av solenergi skal være innen 2030. Regjeringen har oppnevnt en energikommisjon som skal foreslå tiltak for økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft, og at norske strømkunder fortsatt skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft. Energiforskningskommissjonen skal levere sin rapport 1. februar 2023. Regjeringen vil komme tilbake med et mål på produksjon av solenergi etter at Energiforskningskommissjonen har levert sin rapport.

Videre har regjeringen satt i gang en kartlegging av regulatoriske barrierer for å tilrettelegge for mer etablering av lokal energiproduksjon. Regjeringen følger også opp vedtak 13, jf. Innst. 25 S (2022-2023), der «*Stortinget ber regjeringen kartlegge potensialet for solenergiproduksjon på eksisterende infrastruktur der solparker kan etableres uten vesentlige naturinngrep, som for eksempel på parkeringsplasser, i industriområder og lignende*».

Regjeringen har et pågående og varslet arbeid knyttet til produksjon av solenergi. På denne bakgrunn fraråder jeg å vedta forslag 3.

Forslag 4. *Stortinget ber regjeringen utvide tilskuddsordninger for solenergianlegg gjennom Enova til landbruk og mindre bedrifter.*

Forslag 4 har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Per 13. desember hadde Enova i 2022 betalt ut 148 millioner kroner til over 5 000 solcelleanlegg hos privatpersoner. Det er nesten fem ganger mer enn hele i fjor. Forbrukere har 20 måneder på seg til å sende inn kvittering etter de har gjennomført tiltak så man kan forvente et høyt tall også til neste år som følge av det store fokuset på solceller den siste tiden.

Støtte fra Enova til de som går foran og tar i bruk slike løsninger bidrar til at alle som kommer etter får bedre og billigere alternativer å velge mellom. Støtten fra blant annet Enova har bidratt til at solceller etter hvert har blitt en relativt kjent og velutviklet løsning for energiproduksjon på bygg. I dag er det over levetiden til anlegg i de fleste tilfeller lønnsomt å investere i solceller uten støtte. Markedet for solceller har økt mye det siste året, ikke minst som følge av økt oppmerksomhet rundt energibruk i møte med høye priser.

Enova og Klima- og energifondets formål er å bidra til å nå Norges klimaforpliktelser og bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Enova gitt betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder og utforme programmer slik at midlene utnyttes mest mulig effektivt. Mer midler til noe betyr mindre til noe annet.

Gjennom verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologi i landbruket er det i dag mulig å få støtte til solcelleanlegg og solfangere i landbruket. Denne satsingen vil fra 1. januar 2023 inngå i Bionova.

Gjennom energitilskuddsordningen til næringslivet har det vært mulig for bedrifter å få tilskudd til solenergianlegg.»

Forslag 5. *Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om hvordan kommunene gjennom plan- og bygningsloven kan pålegge lokale energiløsninger som solenergi og bergvarme i reguleringsplaner.*

Forslag 5 har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«I utgangspunktet gir plan- og bygningsloven stor grad av fleksibilitet i bruk av reguleringsbestemmelser, avgrenset mot tekniske krav til bygg. Krav til tekniske løsninger i det enkelte bygg, f.eks. krav til konstruksjon, materialer, byggevarer og energikrav, stilles i byggteknisk forskrift.»

Forslag 6. *Stortinget ber regjeringen lage en plan og en virkemiddelpakke for installasjon av bergvarmepumper i alle bygg som har vannbåren varme og ikke er tilknyttet fjernvarme. Stortinget ber regjeringen om at denne planen presenteres i forbindelse med revidert statsbudsjett for 2023.*

Regjeringen har etablerte virkemidler for installasjon av bergvarmepumper. Enova har i mange år støttet væske-til-vann-varmepumper som utnytter jordvarme og bergvarme. Bergvarme belønnes også i energimerkeordningen for bygg.

Hvilken varmeløsning som er best egnet i et bygg vil avhenge av flere faktorer, blant annet byggets oppvarmingsbehov, forbruksmønster og beliggenhet. Andre fornybare energiløsninger som for eksempel bioenergi, solfanger eller luft-væske varmepumpe kan i flere tilfeller være bedre egnet enn bergvarmepumpe. Hvilke energiløsninger som velges bør være opp til den enkelte byggeier, og hva som er kostnadseffektivt.

Jeg fraråder på denne bakgrunn å vedta forslag 6.

Forslag 7. Stortinget ber regjeringen skjerpe krav til energifleksibel oppvarming i byggteknisk forskrift, og vurdere et krav om at energifleksible varmesystemer skal dekke minst 80 pst. av oppvarmingsbehovet for bygg over 500 m².

Forslag 7 har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Regjeringen følger opp Innst. 446 S (2021-2022), Vedtak 726 om å «utrede energieffekten og konsekvenser for byggekostnadene av å stramme inn kravet til energifleksibel oppvarming, og vurdere hvor mye kravet kan strammes inn.» På bakgrunn av dette vil vi vurdere behov for endringer i krav.»

Forslag 8. Stortinget ber regjeringen sørge for at støtteandelen til bergvarmepumper reflekterer at dette er en svært energieffektiv teknologi, og en stabil varmekilde som bidrar mest i energisystemet når behovet er størst.

Forslag 8 har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Enova har i flere år støttet bergvarme knyttet til næringsbygg og støtter i dag veske-vann varmepumper knyttet til blant annet bergvarme i tilknytning til husholdninger. Støtten har bidratt til å modne markedet og ta ned kostnaden. Enova gitt betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder og utforme programmer slik at midlene utnyttes mest mulig effektivt. Mer midler til noe betyr mindre til noe annet.

Enovas aktivitet rettes mot senfase teknologiutvikling og tidlig markedsintroduksjon, med sikte på å oppnå varige markedsendringer slik at løsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte. Når teknologien begynner å bli konkurransedyktig uten støtte skal Enova trappe ned og avslutte støtten sin.»

Forslag 10. Stortinget ber regjeringen innføre en støtteordning for nye bygg som dokumenterer energibruk som er 50 pst. lavere enn krav i gjeldende forskrifter. Stortinget ber om at denne støtteordningen innføres så raskt som mulig og avvikles når krav til nesten nullenerginivå for nye bygg er innført.

Forslag 10 har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Energikravene i byggteknisk forskrift gir energieffektive bygg med svært lave utslipp av klimagasser. EUs bygningsenergidirektiv definerer nesten-nullenergibygg som et bygg som har svært høy energieffektivitet og med energiforsyning som i stor grad kommer fra fornybar energi. De norske energikravene tilfredsstiller dette.»

Forslag 10 har også blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Kravene i byggt teknisk forskrift setter minimumskravene for egenskaper et byggverk må ha for å oppføres i Norge. Energikravene i byggt teknisk forskrift gir energieffektive bygg. Det har også vært en positiv utviklingen i kompetanse og teknologi i byggenæringen de siste årene som viser at det er flere muligheter for å bygge mer energieffektive bygg enn dagens minimumskrav i byggt teknisk forskrift. Det er flere aktører som gjør det i dag uten støtte fra staten.

Enova har bidratt betydelig i teknologi- og kompetanseutviklingen knyttet til energibruk i bygg. Støtte fra Enova er med å gi risikoavlastning til aktører som har evne og vilje til å gå foran for å flytte fronten. Enova støtter blant annet privatpersoner med ønske om å gjennomføre energi- og klimatiltak i sin bolig gjennom Enovatilskuddet, og veiledning om hvilke tiltak som kan gjennomføres uten støtte fra Enova.

Enova gir altså i dag støtte til både utbyggere og privatpersoner som er med å utvikle og prøve ut innovative energi- og klimaløsninger innen bygg og eiendom. Å utvikle markedet for energieffektive løsninger er viktig for å kunne senere vurdere kravene i byggt teknisk forskrift.»

Forslag 11. Stortinget ber regjeringen bruke levert energi som målepunkt ved innføring av nesten nullenerginivå i byggeforskriftene for at bruk av varmepumper og egenproduksjon av solstrøm skal likebehandles med andre teknologier.

Forslag 11 har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Regjeringen vil bidra til økt energiproduksjon og energieffektivisering i bygg, og vil som en del av arbeidet også vurdere behov for endringer i plan- og bygningsregelverket. Representantene kommer med et svært detaljerte forslag, og det er ikke gitt at dette er den mest hensiktsmessige utviklingen av energikravene.»

Forslag 12. Stortinget ber regjeringen etablere et utvidet investeringsprogram for biogass gjennom Enova og/eller Bionova, med et tallfestet mål for økt produksjon.

Forslag 13. Stortinget ber regjeringen lage en plan med virkemidler for etablering av et nasjonalt nettverk av fyllestasjoner med flytende biogass.

Forslag 12 og 13 har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Enova har i 12 år støttet flere ledd i verdikjeden for biogass med til sammen om lag 1 mrd. kroner. Dette inkluderer produksjon, fyllestasjoner og kjøretøy. Gjennom Enova skal staten være med og hjelpe innovative aktører som er villige til å ta risiko for å utvikle mer klimavennlige løsninger. Enova er et viktig virkemiddel for å bidra til teknologiutvikling slik at løsninger blir bedre og billigere, og i neste omgang kan tas i bruk uten støtte. En betydelig barriere for bruk av biogass er prisen på gassen, som henger sammen med kostnaden ved

produksjonen. Enova vurderer at man bidrar mest til utviklingen ved å støtte de innovative delene av biogass-produksjonen. Derfor legger Enova vekt på innovasjon som reduserer ressursbruk og kostnader, slik at biogass kan bli et billigere produkt å bruke. Det er kostnadseffektiv klimapolitikk å støtte innovasjoner som bidrar til reduserte produksjonskostnader i fremtidige prosjekter. Det vil bidra til å gjøre det billigere å øke produksjonsvolumene av biogass. Kort sagt er altså støtte til innovasjon også støtte til økt produksjon.

Når det gjelder fyllestasjoner har Enova til sammen støttet 27 offentlig tilgjengelige fyllestasjoner for flytende og komprimert biogass. Disse befinner seg i alle deler av landet. Senest i mai 2022 støttet Enova 14 slike fyllestasjoner.

Enova har også betydelig aktivitet rettet mot sluttbrukermarkedet for biogass, og forenklet tidligere i år støtteprogrammet rettet mot biogasskjøretøy for å bidra til økt aktivitet. Regjeringen har også åpnet for at biogasskjøretøy kan behandles likt med nullutslippskjøretøy i bomringene. Samlet bidrar dette til økt etterspørsel etter biogass, noe som kan stimulere produksjonssiden og videre utbygging av fyllestasjoner.»

Med hilsen

Terje Aasland

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

24. januar 2023

Oppfølgingsspørsmål til Representantforslag 57 S

Det vises til brev av 12. januar 2023 med oppfølgingsspørsmål fra energi- og miljøkomiteen til statsrådets vurdering av Representantforslag 57 S (2022-2023). Komiteen ønsker på vegne av komiteens medlem fra Rødt svar på følgende spørsmål:

1. *Kan departementet dokumentere kostnadsutviklingen for bergvarme i husholdninger i perioden 2006-2022? I denne perioden har Enova gitt støtte til bergvarmepumper med ulike støttebeløp.*

Spørsmålet har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Tabellen viser en oversikt over gjennomsnittlig kostnad per år for væske-til-vann-varmepumper (bergvarmepumper), basert på innrapporterte kostnader fra de som har søkt Enova om støtte til slike varmepumper, i perioden 2015-2022. I 2022-priser. *

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pris i 2022-kroner	311 000	292 000	298 000	300 000	284 000	265 000	255 000	251 000

*) Enova støttet i perioden 2015 – 1.1.2020 også fjerning av oljefyr- og tank. I enkelte av de innrapporterte kostnadene fra de som har søkt om støtte til bergvarmepumper ligger kostnad knyttet til fjerning av oljefyr- og tank ligge inne. Dette gjelder 4 458 av de 11 649 som søkte om støtte til varmepumpe i denne perioden. Dette gjør at tallene er noe usikre.

Departementet har innenfor tidsrammen ikke kunnet hente frem disse tallene for perioden 2006-2014.»

2. *Kan departementet for samme periode dokumentere hvor mange anlegg som har søkt og fått støtte, per hvert år?*

Spørsmålet har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Siden 2015 har Enova støttet 11 649 væske-vann-varmepumper (bergvarmepumper) med til sammen 336 millioner kroner i støtte. Enova støttet også slike varmepumper før 2015, men det har ikke vært mulig å hente frem disse tallene innenfor tilgjengelig tidsramme.

Tabellen under viser hvordan godkjente søknader for væske-vann-varmepumper fordeler seg mellom årene og månedene tilbake til 2015. Merk at totalt antall søknader er noe høyere enn antall støttede prosjekter. Dette henger sammen med at ikke alle benytter seg av tilsagnet som blir gitt, i tillegg til at en del støttemottakere bruker relativt lang tid på å sende inn kvittering for gjennomført tiltak for å motta støtten.»

Antall innsendte saker

Måned	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
jan	8	178	194	184	189	90	67	82	61
feb	30	115	120	130	96	60	51	51	
mar	71	99	161	116	138	70	61	44	
apr	106	106	103	142	151	55	54	41	
mai	99	74	124	132	1143	50	50	38	
jun	114	119	122	159	126	65	111	41	
jul	95	81	84	98	27	29	37	31	
aug	89	93	108	152	36	43	30	48	
sep	144	115	127	199	71	48	35	59	
okt	129	182	184	324	127	83	55	59	
nov	180	176	150	431	139	103	94	49	
des	241	139	162	1102	398	106	117	82	
Total	1306	1477	1639	3169	2641	802	762	625	61

3. Kan departementet for hver av de 13 ulike bygningskategoriene dokumentere hvor mye lavere energiramme FutureBuilt (siste versjon fra 19.08.2022) har som krav sammenlignet med energikravene i gjeldende byggt teknisk forskrift (TEK)?

Spørsmålene har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Som forslagsstillerne skriver, er FutureBuilts kriterier for de mest ambisiøse aktørene i næringen. Dette er dermed ikke hensiktsmessig når man skal vurdere minstekrav som skal gjelde for alle i hele landet.

Departementet har ikke gjort beregninger av hvor mye lavere energirammene til FutureBuilt er enn rammene i TEK17. Det er heller ikke størrelser som er direkte sammenliknbare, da det er lagt til grunn en rekke forskjellige forutsetninger for beregning av kriteriene til FutureBuilt og kravene i TEK.»

4. Kan departementet redegjøre for om det i forbindelse med å lage en norsk definisjon av «nesten nullenergi bygg» eller i forbindelse med siste høringsrunde i 2021 er gjennomført

utredninger som viser hvor mye mer energieffektive nye bygg vil være hvis det brukes varmepumper til romoppvarming og tappevann fremfor direkte bruk av elektrisitet?

Spørsmålene har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Departementet har ikke gjennomført beregninger av energibehov ved bruk av varmepumper framfor direktevirkende elektrisitet i nye bygg. Norske energikrav er basert på «netto energibehov», dette grensesnittet angir bygningens energibehov uten hensyn til energisystemets virkningsgrad eller tap i energikjeden.»

5. *Kan departementet redegjøre for om det i forbindelse med å lage en norsk definisjon av «nesten nullenergi bygg» eller i forbindelse med siste høringsrunde i 2021 er gjennomført utredninger som viser hvor mye solenergi som kan produseres på nye bygg hvis det installeres solceller på tak og fasade?*

Spørsmålene har blitt oversendt til kommunal- og distriktsministeren som har følgende uttalelse:

«Departementet har ikke utredet potensialet for solenergi på tak og fasader i nye bygg. Et krav om å produsere solkraft var ikke tema for høringen av endringer i energikravene i 2021. De som ønsker å bygge med solcelleanlegg kan gjøre dette i dag. Å pålegge solceller for alle nybygg vil være et svært inngripende krav, som ikke nødvendigvis er det gunstigste for hverken det enkelte bygg eller kraftsystemet.»

6. *Skal Enova fortsette å støtte fyllestasjoner for biogass? Skal man i så fall fortsatt støtte fyllestasjoner for både flytende og komprimert?*

Spørsmålet har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Enova avsluttet støtten til fyllestasjoner for biogass i 2022. Dette varslet de i januar 2022 samtidig med siste utlysning.»

7. *Hvor mange stasjoner for flytende biogass har fått støtte, og hvor er disse?*

Spørsmålet har blitt oversendt til klima- og miljøministeren som har følgende uttalelse:

«Til sammen 22 LBG og/eller LBG/CBG stasjoner har fått støtte fra Enova. Tabellen viser hvilke prosjekter dette gjelder.»

Selskap	Prosjekt	LBG/CBG
Biogass Energi	Seljord	LBG
Biogass Energi	Åndalsnes	LBG
Biogass Energi	Rudshøgda	LBG
Biogass Energi	Vestby	LBG
Biogass Energi	Koppang	LBG
Biogass Energi	Bergen/Nesttun	LBG
Biogass Energi	Bærum	LBG
Gasum	Sandnes	LBG
Gasum	Håbakken	LBG
Gasum	Ål	LBG
Gasum	Kristiansand	LBG
Remiks miljøpark	Tromsø	LBG
Remiks miljøpark	Narvik/Bjerkvik	LBG
Remiks miljøpark	Alta	LBG
Gasum	Flytende Biogassanlegg	LBG/CBG
Air Liquide Skagerak	Biogassfyllestasjon for flytende biogass i Sør-Norge	LBG/CBG
Air Liquide Skagerak	Biogassfyllestasjon for flytende biogass nr. 2 i Sør-Norge	LBG/CBG
Gasum	Fyllestasjon Trondheim	LBG/CBG
Biogass Energi	Biogass fyllestasjon Aksdal	LBG
Air Liquide Skagerak	Biogassfyllestasjon for flytende biogass (LBG) nr. 3 i Sør-Norge	LBG/CBG
Gasum	Biogass fyllestasjon Innlandsporten	LBG
Gasum	Fyllestasjon Ålesund	LBG/CBG

8. Anser regjeringen at dette er å gjennomføre Stortingets vedtak om obligatorisk takstfritak for biogasskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger?

Spørsmålet har blitt oversendt til samferdselsministeren som har følgende uttalelse:

«Regjeringens oppfølging av anmodningsvedtak nr. 757, 10. juni 2022 er omtalt i Prop. 1 S (2022-2023). En ny takstklasse «gass» var på plass 1. september 2022, og forutsatt lokalpolitiske vedtak, kan det innføres fritak eller redusert takst for gassdrevne kjøretøy i takstgruppe 2 i de bompengefinansierte bypakkene som allerede har et opplegg for miljødifferensiering. Bakgrunnen for at det er lagt opp til at fritak/reduisert takst for gassdrevne kjøretøy først og fremst kan tas i bruk i byområder, er at det i dag kun er i byområdene det er mulighet til og tilrettelagt for – både juridisk og innenfor AutoPASS – et fleksibelt takstsystem der takstene bl.a. kan differensieres etter kjøretøyets miljøegenskaper, jf. veglova § 27 andre ledd. Som det fremgår av Prop. 1 S anser Samferdselsdepartementet

anmodningsvedtaket som fulgt opp. Stortingets endelige behandling av anmodningsvedtakene skjer gjennom behandling av Meld. St. 4 (2022-2023).»

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Terje Aasland', with a long horizontal stroke extending to the left.

Terje Aasland